

62. seminar o hmeljarstvu

Zaključki seminarja

Zaključki seminarja 62. seminar o hmeljarstvu, ki je potekal 6. in 7. februarja 2025 v GH Bernardin Portorož, je postregel z zanimivimi in predvsem aktualnimi temami s področja hmeljarstva. V nadaljevanju podajamo zaključke minulega seminarja, ki predstavljajo **smernice za usmeritve hmeljarske panoge v prihodnje**.

Predstavnica Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (v nadaljevanju MKGP), gospa Maša Žagar, je predstavila novosti na področju Skupne kmetijske politike (v nadaljevanju SKP) s poudarkom na hmeljarstvu ter časovni plan pričakovanih razpisov v letu 2025. V razpravi so ostala nekatera odprta vprašanja in sicer:

- Problematika pridobivanja vodnih dovoljenj in soglasjih predvsem v primeru, ko zemljišče ni v lasti vlagatelja.
- Ali bo v tem programskem obdobju mogoče kandidirati na razpise zgolj samo za obnovo nasadov (sajenje s certificiranim sadilnim materialom hmelja) in da ni razpis vezan v obnovo hmeljišč skupaj z namakalnimi sistemov.
- Potrebno je pristopiti h kompleksnemu reševanju problematike suhih zadrževalnikov v Spodnji Savinjski dolini, kjer naj bodo sočasno vključeni vsi deležniki.
- Udeleženci seminarja so opozorili, da ni zadostne medsebojne komunikacije med Ministrstvom za naravne vire in prostor, MKGP ter lokalno skupnostjo in kmetovalci. V projekt suhih zadrževalnikov ni bila vključena nobena od podanih opcij mokrih zadrževalnikov. Posledično obstaja nerešeno vprašanje zagotavljanja ustreznih količin vode za namakanje. Hmeljarji želijo, da se ta problematika razreši hkrati s pripravo projektom suhih zadrževalnikov. Med drugim to pomeni, da se nedvoumno opredelijo količine in območja, kjer bi lahko zagotavljali količine vode, bodisi s še neopredeljenih lokacij mokrih zadrževalnikov ali iz podtalnice. Hmeljarji izražajo skrb, da bi bilo ob obratovanju suhih zadrževalnikov ogroženo trajnostno kmetovanje, hkrati pa bi se soočali z negativnimi vplivi na rastline in tla.

Predstavnik Uprave RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (v nadaljevanju UVHVVR) dr. Jernej Drofenik je predstavil **novelo Zakona o FFS**. Prisotni na seminarju so podali pripombo glede administrativne omejitve uporabe FFS nepoklicnim uporabnikom, zato UVHVVR predlagajo, da ponovno preuči možnost uporabe FFS za vse, ki so že opravili usposabljanje za ravnanje s fitofarmacevtskimi sredstvi ter se jim omogoči podaljšanje že pridobljenega potrdila za poklicne uporabnike.

- Udeleženci seminarja so podali vprašanje tudi glede 9. člena predlaganega **Pravilnika o uporabi fitofarmacevtskih sredstev**, kjer je navedeno: „Poklicni uporabniki, katerih zemljišča mejijo na javne površine in strnjene bivalne površine, morajo na zahtevo predstavnika lokalne skupnosti najmanj 24 ur pred uporabo FFS obvestiti tudi lokalno skupnost. V obvestilu se navede trgovsko ime FFS, mesto, način, datum in predvidena ura ter čas tretiranja.“ Prosili bi za obrazložitev, kaj pomenijo javne površine (ali sem sodijo pločniki, ceste, ulice, parki, idr.) ter definicijo strnjene bivalne površine.

V nadaljevanju seminarja so bile med drugim izpostavljene še nekatere druge, za hmeljarsko panogo pomembne vsebine.

Na segmentu varstva hmelja že nekaj let opazamo **veliko pomanjkanje aktivnih snovi**. Z naslednjim letom bo namreč na segmentu škodljivcev velika težava, ker ne bo na voljo skoraj nobenega insekticida/akaricida. Posledično to pomeni, da je vse težje slediti smernicam integriranega varstva rastlin (v nadaljevanju IVR) ker ni mogoče zagotavljati ustrezne anti-rezistenčne strategije. Iz tega upravičeno sklepamo, da bo potrebno pri IVR vse več časa in denarnih sredstev pri raziskavah nameniti hitrejšemu uvajanju biotičnega varstva rastlin (BVR), v kolikor je za posamezen organizem to sploh mogoče.

Predstavniki IHPS in trgovcev s hmeljem so predstavili **razmere na trgu** z jasnim signalom presežkov hmelja na svetovnem trgu hmelja. Glede na trenutne globalne tržne razmere hmelja je tudi v Sloveniji nujen razmislek glede krčenja hmeljišč, predvsem sorte Aurora (cca. 100-200 ha). V testne namene se bo v letošnjem letu na nekaj hektarjih posadila nova slovenska grenčična sorta.

S ciljem reduciranja ukrepov zaradi neprodanega hmelja je možnih nekaj **redukcij v pridelavi hmelja**; ukrepi pa morajo biti v sozvočju z ukrepi SKP.

Glede na **problematico indeksa staranja hmelja (HSI)** je potrebno pri spravilu hmelja paziti, da ne pospešujemo procesa oksidacije hmelja, ki negativno vpliva na kakovostni parameter HSI. V prihodnosti je potrebno maksimalno skrajšati čas od obiranja do skladiščenja v hladilnicah, pod 4 °C ter zagotoviti čim hitrejšo nadaljnjo predelavo. Skladiščenje obranega hmelja v neustreznih pogojih več kot 1 mesec po obiranju ni ustrezno in bi ga morali zmanjšati na minimum.

Pravilno uporabljena aplikacijska tehnika nanašanja sredstev za varstvo rastlin je pomemben del varstva rastlin, saj ima velik vpliv na učinkovitost uporabljenih sredstev. Zaradi relativno slabega poznavanja novih tehnik nanašanja sredstev za varstvo rastlin (od uporabe šob za zmanjšanje zanašanja, do uporabe GNSS sistemov), bo potrebno v ta namen v hmeljarstvu nameniti več časa in denarnih sredstev. Poleg navedenih novejših tehnik pršenja hmelja, pa je potrebno upoštevati tudi do sedaj raziskana in v prakso implementirana načela dobre kmetijske prakse, ki pripomorejo k zmanjšanju ne-ciljnega odnašanja škroplilne brozge.

Proučevanja boleznih hmelja kažejo, da se v zadnjih letih ponovno **intenzivneje pojavlja verticilijska uvelost hmelja**. Bolezen povzroča odmiranje rastlin in kontaminacijo tal, zato se pridelovalci pogosto srečujejo s ponavljajočimi se okužbami. Vse več raziskav talnih boleznih rastlin kaže, da pomemben dejavnik preprečevanja okužb temelji na koristnih mikroorganizmih na koreninah, ki predstavljajo prvo obrambno linijo rastlin in hkrati omogočajo boljši sprejem hranil iz tal. V ta namen je potrebno okrepiti raziskave s katerimi bi dosegli obogatitev koreninske mikroflore hmelja in izsledke čim prej ovrednotiti v praksi.

Predstavljeni so bili prvi spodbudni rezultati možne uporabe **brezpilotnih letalnikov s MS in termo kamero** za bolj usmerjen nadzor hmeljišč in detekcijo CBCVd (Citrus bark cracking viroid) in hmeljeve uvelosti. Rezultati obetajo, da bomo predstavljeno tehnologijo kmalu uporabljali tudi v praksi.

Analiza vpliva poplav na rast hmelja v letu 2024 je pokazala, da je bil nedvoumno prepoznan **negativni vpliv poplav** na rast hmelja. Čeprav razmere v rastni sezoni 2024 niso bile najbolj naklonjene razvoju in rasti hmelja, se je negativen vpliv poplav odrazil in sicer v različnem obsegu, na strukturno različnih tleh. Najbolj je bila opazna slaba rast hmelja na tleh s težjo teksturo, vendar je bila tudi na srednje težkih in lahkah tleh statistično značilna slabša rast hmelja na območjih, ki so bila v letu 2023 poplavljen. Ti rezultati za pridelovalce hmelja predstavljajo dodatno skrb, da v

primeru realizacije predvidenih suhih zadrževalnikov, hmeljarstvo na teh območjih ne bo več rentabilno.

Na področju namakanja bodo na IHPS v prihodnjih letih intenzivna vlaganja v infrastrukturo in razvoj.

